

opusdei.org

Katoliker och det politiska livet

Katolikerna och det politiska livet var ämnet för en konferens vid Det heliga Korsets påvliga universitet i Rom. Deltagare var bl.a. kardinal Joseph Ratzinger, Italiens f.d. president Francesco Cossiga m.fl. betydande intellektuella.

2003-05-07

Med anledning av Tronskongregationens läromässiga not publicerad den 16 januari i år

med titeln ”Katolikernas engagemang och deltagande i det politiska livet” hölls en konferens med samma titel den 9 april i Höffnersalen vid Det heliga Korsets påvliga universitet.

Där samlades bland andra prefekten för Tronskongregationen kardinal Joseph Ratzinger och flera politiker och intellektuella som t.ex. Francesco Cossiga, Giuseppe De Rita, Ernesto Galli della Loggia, Paolo Del Debbio och Ángel Rodríguez Luño.

Konferensen öppnades med ett välkomstord av universitetets storkansler, biskop Javier Echevarría. I hans anförande framhöll han politiken som en möjlig väg till helgelse, något den helige Thomas More, de styrandes och politikernas skyddshelgon, hade visat med sitt exempel.

Katolikernas autonomi i det politiska livet

”Dokumentet talar direkt till katolikerna men vill att alla människor ska känna sig berörda”, sade kardinal **Joseph Ratzinger**. Den bayerske kardinalen menar att ”politiken hör till förnuftets område, med vilket menas det naturliga förnuftet som vi alla är utrustade med. I en icke-konfessionell stat finns det ingen plats för teokratin eller för idén att politiken ska styras av tron: tron kan upplysa politiken, men det politiska området kan genom sin förnuftiga karaktär inte styras av tron.” Ty politiken ”stys av förnuftet och de naturliga dygderna klokhets, måttfullhet, rättvisa och kraft”.

Kardinalen ansåg att katolikers aktiva deltagande i politiken kräver att två faror undviks: att politiken teologiseras och att förnuftet ideologiseras. Skillnaden mellan de två områdena är viktig att hålla isär och den har alltid ingått i den kristna traditionen. Vi finner den redan i

Jesu ord när han sade att man bör ge Gud det som tillhör Gud och kejsaren det som tillhör kejsaren.

Ratzinger sade att eftersom politiken är scenen för sekulärt och icke-religiöst handlande utesluter detta tanken på en teokrati eller på en politik som avgörs genom trons diktat men det utesluter även en positivism eller empirism som är förnuftsvidrig och gör människan ”blind för de moraliska värdena”.

”Vanställandet av förnuftet skadar politiken och begränsar den till enbart tekniskt handlande”, underströk prefekten för Troskongregationen. Politiken är en del av det sunda förnuftets område vilket tillåter oss att ”lära känna de höga värdena som i sin tur ser till att våra val blir kloka.” Om däremot endast de empiriska och materialistiska kriterierna gör sig gällande, förvandlas politiken till ett

instrument där den starkaste styr och som utesluter all moral.

Tron, för sin del, kan göra ett sjukt förnuft sunt igen, fortsatte Ratzinger, eftersom ”det finns ett visst samband mellan tro och förnuft”. Tron ”kan upplysa förnuftet men inte ersätta det: den alienerar inte förnuftet utan hjälper det att bli sig självt”.

”På samma sätt kan de troende politikerna bidra positivt till den politiska debatten genom sin hållning och visa tron som en verklig närvaro som deltar tillsammans med förnuftet i det politiska livet”.

Kardinalen avslutade sitt inlägg genom att påminna om att ”de moraliska imperativen som den katolske politikern försvarar är värden som han alltid bör försvara, även när majoriteten är emot dem.”

Koherens och frihet

Italiens f.d. President, senatorn **Francesco Cossiga** sade att ”detta dokument förtydligar några kriterier som bör framstå som mycket klara inte bara för en katolik och kristen, utan också för varje demokrat”. Bland dessa kriterier nämnde Cossiga det omöjliga i att framhålla att ”politiken måste stå utanför etiken”, som om politik bara var ett rent tekniskt åtagande.

Senator Cossiga talade om tron och förnuftet såsom två slags kunskapskällor som inte är två skilda sanningar utan två approximationer för att lära känna de moraliska lagarna. Han tillade: ”På grund av att politiken vänder sig till alla människor, är det bra att vi katoliker tänker på vilka olika slags frihet som politiken vill tillförsäkra individen”. För den italienska ex-presidenten består politikens världsliga karaktär i den respekt man är skyldig att visa

de övriga friheterna, inte i att man förvärdsligar den egna tron.

Även **Ángel Rodríguez Luño**, som är ordinarie professor i moralteologi vid Det heliga Korsets påvliga universitet, betonade det faktum att den kristna tron inte kan identifieras med någon konkret politisk åskådning. Emellertid har den konsekvenser för politisk aktivitet, varför man kan säga att ”tron omformar, bekräftar, tillägger och förändrar de olika politiska kulturerna hos dem som är politiskt verksamma”.

Å andra sidan ”visar historien att tron ibland har verkat förnyande och kreativt på det sociala och politiska området”. Sambandet mellan den politiska och den religiösa sfären ”kan inte ge upphov till förvirring”. För professor Rodríguez Luño ”är deras samvete, som samtidigt och oskiljaktigt är medborgare i en stat

och medlemmar i Kyrkan, det privilegierade området där sambandet mellan de religiösa sanningarna och politisk aktivitet särskilt väl kommer till uttryck”.

Vad man begär av de katolska medborgarna är ”att deras sociala och politiska verksamhet stämmer överens med de värden som förkroppsligar det väsentliga innehållet i det kristna samvete”. Dessa värden är inte främst konfessionella värden, förklarar Rodríguez Luño, utan etisk-politiska värden som tillhör varje välordnat mänskligt samhälle, såsom respekt och värnande om livet, friheten, rättvisan, den mänskliga existensens religiösa dimension, solidaritet, fred, och huvudprincipen att det allmännas bästa väger tyngre än individernas privata intressen”.

Dokumentets två nyckelord är ”koherens” och ”frihet”. Kyrkans

huvudroll består enligt professorn hellre i att forma samvetena snarare än i skapandet av en kultur. Tanken är att dessa insiktsfulla personer bygger sedan upp en kultur i en anda av legitim pluralism”.

Vi behöver sublimes värden snarare än exakta lagar

Professor **Giuseppe De Rita**, Generalsekreterare i Fondazione CENSIS (Centro Studi Investimenti Sociali) underströk den spänning som noten visar upp mellan å ena sidan ett rättvist fördomande av den kulturella relativismen och den etiska pluralismen och å andra sidan det positiva framhållandet av varje persons unika värde. Det samma deltagandet i demokratin kan nämligen endast ske på grunden av en sund människosyn”. I detta hänseende, sade han, ”skulle varje demokrati vara skör, om den inte

grundade sig på människans värdighet”.

Ernesto Galli della Loggia, utgivare av ”Corriere della Sera” och professor i Historia av de politiska partierna och rörelserna vid Perugias universitet, hänvisade i sitt tal också till de stora idealen. Galli della Loggia framhöll att Vatikanens not ”tydligt visar ett av de centrala problemen i det nuvarande liberala samhället, nämligen bristen på gemensamma värden”. Han förklarade att det inte räcker med formella lagar och olika administrativa, ekonomiska eller politiska strukturer för att få ett samhälle att fungera, utan det krävs gemensamma värden.

Konferensen avslutades med några ord av professor **Paolo Del Debbio**, professor i socialetik och kommunikation och författare till en nyligen utkommen bok om

globalisering. Enligt Del Debbio, bör den aktive katoliken undvika allmänna diskussioner om värden och om vad man ska göra i allmänhet. Han bör i stället ägna sig åt att anvisa konkreta vägar till hur saker och ting kan utföras utifrån gemensamma värden”.

pdf | Dokument automatiskt skapad
från [https://opusdei.org/sv-se/article/
katoliker-och-det-politiska-livet/](https://opusdei.org/sv-se/article/katoliker-och-det-politiska-livet/)
(2026-04-08)